

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Archi-||dioeceseos || Colonien-||sis Descriptio || Historica

Henriquez a Strevesdorff, Martinus

Coloniæ Agrippinæ, 1652

IV. Arweilera.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12065

Carmina, quae subdo, cecinitque probabilis author.
 BONNA solum felix, celebris locus, incluta tellus,
 Florida martyrio, terra sacrata Deo.
 Exulibus requies, & Asylon mite fuisti
 Semper, & externi te reperere suam.
 Principibus Sedes hinc Electoribus illa est,
 Iustitiae Patribus, quae Themis ista viget.

IV.

ARWEILERA.

Supremis Vbia iacet Vrbs ARWEILERA in agris
 Archidiaecesis, resonant circumdata valle
 Viniferisque iugis penes, Aram nomine, Rivum,
 De quo nativum fert flumine, scilicet Arâ,
 ARWEILER nomen, quae nominis huius origo est.
 Hac Aqua, quod quidam memorant fuit Eiflia
 primum.

Et terra quoniam, qua dicitur Eiflia, manat,
 Unde superfusus hanc recta fertur ad Urbem
 Cursibus, & celsos inter, juga saxea, montes,
 Contra Lintz, Sintzig prope, Rheni jungitur Vnda.
 Eiflia prae-raptis est collibus, atque supinis
 Vallibus, & fluvijs sursum labentibus, altum
 Educta est Regio, Rhenumque, Mosamque, Mosellamque
 Inter, erat quondam pars saxiferacis Eremi,
 Passim Romanis qua tunc Arduenna sonabat,
 Eiflia jam partim, tum Luxemburgica tellus,
 Tumque Dicecesis vult Lejodiensts haberi:
 Illa quidem nomen non ducit ab arduus, hoc est,
 Difficilis nisu, durus, sublimis, acutus,
 Istud huic quamvis patria non omine vano
 Asscribi possit nomen, duntaxat ab Arâ
 Flumine, de summo quaedam quod partibus, icta
 Montibus Eifliacis vocem reddentibus, Echo

Influit

Influit in Rhenum; Terram hanc Ardeâ ven, et Ara
 Est Fluvii hac tellus, prisca dixisse feruntur
 Teutonia populi: quod nomen in hisce suomet
 Romulidas sermone locis Arduenna, priori
 Voce parum versa, saepe usurpasse notamus.
 At quibus hac verbi mutatio displicet, Ara
 Nomen & Arduenna noscent, quasi propter acutos
 Illud huic terra colles, juga, culmina, rupes,
 Saxa, sit impositum montanas propter & arces,
 Rupibus hic circum quæis undique tractus abundat,
 Tum quia Romani tales sermone latino
 Montes & Petras, terra sublimè marique
 Extantes scopulos, propendentesque charybdes
 Aras dicebant, ut Virgiliana poësis,
 Servius, atque alij perhibent, & talia Castra,
 Ara, vel turres, vel munimenta, vel arces,
 Diruta sunt aliàs, aliàs habitantur in agris
 Eisliacis hodie: ut Tomburg, Nurburg quoque &
 Arburgh,
 Sassenburg, Creutzberg, & Lanskrona Altenahr atq;
 Neuvvenahr, in quorum posteremâ parte locorum
 Optima jucundi & sani crescentia vini
 Germinat, & passim vinum hoc Arale vocatur.
 Nunc quamvis Vrbs hac ARWEILERA præter apricam
 Vineta, è plano latus arvo constet ad unum,
 Montes intrâ alios tamen est inclusa, virentque
 Hanc penes expansis jucundam frondibus umbram
 Præbentes silva, per quas jus quilibet huius
 Urbis habet civis, maiores atque minores
 Venando, captando feras impune vagari.
 Historici dictum testantur flumen * ad Aram,
 Dùm Constantinus magnus primusque Monarcha
 Christigenum, patulo sua sisteret agmina campo
 Morurus bellum, multis quoque corda teneret
 Angor & irrequies, dio qui Numine talera

Suscipere

* An. 312.

Susciperet martem, iuratus sanguinis Hostis
 Christicolū ut verso Maxentius ense periret,
 Ecce tibi, medio stabat dūm Phœbus Olympo,
 Inter stellatos omni cum milite gyros,
 His ipse ignitis propè Sintzig in aère cernit
 Grammatibus sanctæ crucis exoptabile signum,
IN SIGNO HOC VINCES, palmam spondenti-
 bus astris.

Hinc spem venturi Caesar votumque triumphī
 Haurit, & inscribi vexillis coelica mandat
 Signa, Crucem Christi, labarum quā dixit, & hostem
 Primum prostermit, victumque triumphat ad Alpes
 Victor in ingressu Gallorum, deinde secundum
 In gremio Italia, demum propè martia Romæ
 Mœnia, ubi decima quarta septembris eundem
 Pressit, inattentò novies quod mille virorum
 (Vt quidam memorant) numero Maxentius ipso
 Cæsare maior, ovens pugnam sit fortiter orsus,
 Actutum dictâ Septembris luce, triumphans
 Iuxta Romanam Crux Christi apparuit Urbem,
 Vt ternâ Maij hac Vbiorum fulsit ad Aras,
 Gentibus insolitum signi spectantibus astrum,
 Hacque suum ducit Sintzigh ab origine nomen,
 Germano in sanctum converso grammate signum,
 Cum prius Vrbs isthac Vbiorum dicta sit Ara,
 Vtpote munimen, Romanorumque Sedile,
 Post ubi Diva Helena iussu promptoque volendi
 Affectu in superos, captorum mille virorum
 Subsidio comitante aliquot, fundata perenne
 In munimentum Divum surrexerat Ædes.
 Sintzichium ergo Vbijs debetur iure vetusto
 Atque Renomagum patria testantibus actis.
 Hoc verò flumen Romanis [scilicet Aram]
 Ingenti cultum populo cinctumque fuisse,
 Testantur diversa hodie loca, diruta Rivum

Hunc

Hunc propè, quàm veri fulgent iam Numinis ara,
 Temples, domusque, sacro redolentq; altaria thuro.

Hinc Vbia, non absque suâ ratione sacratum,
 Archidicœesis gestant Insignia Signum,
 Nempe Crucam Christi, quia tam diuinitus olli
 Hac donata fuit, quin & communiter hisce
 Temples locis, stadio Crucis edificata videntur,
 Quod Diua expressit Templorum mater & auctor
 Helena, discrimen prisca inter Fana Deorum,
 Inter & aterni demonstrans Numinis Aras.

V.

L I N C I U M.

Metropolis populi LINTZ illius extitit olim,
 Quos Vbios (hodie mutata voce Colonos)
 Diximus, hi quando Rheni translitus ad Eurum,
 Vrbs ubi dicta iacet nascentis in ordine phœbi
 Degebant, Caij Iulij sub Cesaris ævum,
 Et primum Augusti regimen, sceptrumq; secundum.

Tunc Vbij Weserwaldensia rura colebant
 Ad Rhenum iuxta Siegam, iuxtaque Saynam:
 Romulidum verò partes dum visus eorum
 Miles erat campo, vexillaque proxima Rheno]
 Sunt tuiti actutum, vicinos indeque contra
 Teutonas auxilium sumpsere faventibus armis,
 Et demum propter benefacta probata, fidemque
 Romanis habitam, certenaque munera propter,
 A Marco Agrippa supremo Principe belli,
 Cesaris Augusti Genero trans flumina Rheni
 Sunt deportati, deductaque castra propinquis
 E Rheni ripis, à Coblentz usque, fuere